

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a Mgr. Petra Pospíšila v právní věci

žalobkyně: **Českomoravské energie s. r. o.**
sídlem Příkop 843/4, 602 00 Brno
zastoupená advokátem Mgr. Milanem Voborníkem
sídlem Židovská 1143/31, 586 01 Jihlava

proti
žalovanému: **Energetický regulační úřad**
sídlem Masarykovo náměstí 91/5, 586 01 Jihlava

o žalobách proti rozhodnutím České obchodní inspekce, ústředního inspektorátu, ze dne 14. 6. 2022, č. j. ČOI 79038/22/O100/Ber/Št, a ze dne 28. 6. 2022, č. j. ČOI 84743/22/O100/Ber/Št,

takto:

- I. Rozhodnutí České obchodní inspekce, ústředního inspektorátu, ze dne 14. 6. 2022, č. j. ČOI 79038/22/O100/Ber/Št, **se ruší** v části, v níž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti výroku II. rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Jihomoravského a Zlínského, ze dne 6. 4. 2022, č. j. ČOI 38960/22/3000/R/Nev, a tento výrok byl potvrzen, a věc se v tomto rozsahu **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Ve zbytku **se** žaloby **zamítají**.
- III. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím České obchodní inspekce, inspektorátu Jihomoravského a Zlínského (dále též „oblastní inspektorát“) ze dne 6. 4. 2022, č. j. ČOI 38960/22/3000/R/Nev, byla žalobkyně shledána (výrokem I.) vinnou ze spáchání dvou přestupků.
 - První přestupek spočíval v porušení zákazu použití nekalých obchodních praktik, neboť žalobkyně svým jednáním specifikovaným ve výroku I. bodu 1 rozhodnutí oblastního inspektorátu porušila povinnost uvedenou v § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele, ve spojení s § 4 odst. 1 tohoto zákona, čímž naplnila skutkovou podstatu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Stručně řečeno, žalobkyně do smluv nazvaných „Přihláška k výběrovému řízení“ uzavřených v období od 26. 10. 2018 do 7. 4. 2019 s 1 542 spotřebiteli a v období od 8. 4. 2019 do 31. 1. 2020 s 3 314 spotřebiteli včlenila ujednání sankcionující spotřebitele za využití zákonného práva odstoupit od smlouvy nebo vypovědět smlouvu.
 - Druhý přestupek spočíval v porušení zákazu použití nekalých obchodních praktik, neboť žalobkyně svým jednáním specifikovaným ve výroku I. bodu 2 rozhodnutí oblastního inspektorátu porušila povinnost uvedenou v § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele v návaznosti na § 5 odst. 2 písm. d) tohoto zákona, čímž naplnila skutkovou podstatu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Žalobkyně totiž ujednáním o ceně ve smlouvách nazvaných „Přihláška k výběrovému řízení“ uzavřených v období od 26. 10. 2018 do 7. 4. 2019 s 1 542 spotřebiteli a v období od 8. 4. 2019 do 31. 1. 2020 s 3 314 spotřebiteli mohla spotřebitele uvést v omyl ohledně ceny, kterou spotřebitel bude hradit za spotřebovanou jednotku elektrické energie a/nebo zemního plynu.
2. Výrokem II. rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 6. 4. 2022 byla žalobkyni uložena za spáchání přestupků úhrnná pokuta ve výši 1 500 000 Kč. Týmž rozhodnutím byla žalobkyni uložena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč (výrok III.). Proti rozhodnutí oblastního inspektorátu podala žalobkyně odvolání, které Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát (dále též „ústřední inspektorát“) rozhodnutím ze dne 14. 6. 2022, č. j. ČOI 79038/22/O100/Ber/Št, zamítl a rozhodnutí oblastního inspektorátu potvrdil.
3. Dále byla žalobkyně rozhodnutím oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022, č. j. ČOI 59509/22/3000/R/Ne, shledána (výrokem I.) vinnou ze spáchání celkem pěti přestupků.
 - První přestupek spočíval v porušení právní povinnosti uvedené v § 10 odst. 2 kontrolního řádu, čímž žalobkyně naplnila skutkovou podstatu přestupku podle § 15 odst. 1 písm. a) kontrolního řádu (bod 1 výroku I.). Žalobkyně konkrétně ve stanovené lhůtě nepředložila počet a jmenný seznam spotřebitelů, s nimiž uzavřela smlouvy, a vzory smluvních ujednání.
 - Druhý přestupek spočíval v porušení zákazu použití nekalých obchodních praktik, neboť žalobkyně svým jednáním specifikovaným ve výroku I. bodu 2 rozhodnutí oblastního inspektorátu porušila povinnost uvedenou v § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele, ve spojení s § 4 odst. 1 tohoto zákona, čímž naplnila skutkovou podstatu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Žalobkyně do smluv nazvaných „Přihláška k výběrovému řízení“ blíže specifikovaných ve výroku rozhodnutí včlenila

ujednání sankcionující spotřebitele za využití zákonného práva odstoupit od smlouvy nebo vypovědět smlouvu.

- Třetí přestupek se týkal porušení zákazu použití nekalých obchodních praktik, neboť žalobkyně svým jednáním specifikovaným ve výroku I. bodu 3 rozhodnutí oblastního inspektorátu porušila povinnost uvedenou v § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele v návaznosti na § 5 odst. 1 tohoto zákona, čímž naplnila skutkovou podstatu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Žalobkyně se přestupku dopustila tím, že spotřebitelům poskytla informace, které je mohly uvést v omyl ohledně jejich práva na odstoupení od smlouvy.
 - Čtvrtý přestupek spočíval v porušení zákazu použití nekalých obchodních praktik, neboť žalobkyně svým jednáním specifikovaným ve výroku I. bodu 4 rozhodnutí oblastního inspektorátu porušila povinnost uvedenou v § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele v návaznosti na § 5 odst. 2 písm. d) tohoto zákona, čímž naplnila skutkovou podstatu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
 - Pátý přestupek spočíval v porušení zákazu použití nekalých obchodních praktik, neboť žalobkyně svým jednáním specifikovaným ve výroku I. bodu 5 rozhodnutí oblastního inspektorátu porušila povinnost uvedenou v § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele v návaznosti na § 5 odst. 2 písm. d) tohoto zákona, čímž naplnila skutkovou podstatu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Žalobkyně totiž ujednáním o ceně ve smlouvách nazvaných „Příhláška k výběrovému řízení“ a specifikovaných ve výroku rozhodnutí mohla spotřebitele uvést v omyl ohledně ceny, kterou spotřebitel bude hradit za spotřebovanou jednotku elektrické energie a/nebo zemního plynu.
4. Výrokem II. rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022 byla žalobkyni uložena za spáchání přestupků úhrnná pokuta ve výši 500 000 Kč. Týmž rozhodnutím byla žalobkyni uložena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč (výrok III.)
 5. Žalobkyně podala proti rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022 odvolání, o kterém rozhodl ústřední inspektorát rozhodnutím ze dne 28. 6. 2022, č. j. ČOI 84743/22/O100/Ber/Št. Výrokem I. ústřední inspektorát podle § 90 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, částečně zrušil napadené rozhodnutí oblastního inspektorátu – konkrétně výrok I. bod 4, přičemž v dané části řízení zastavil. Výrokem II podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnil napadené rozhodnutí oblastního inspektorátu tak, že v části II. výroku se slova: „úhrnná pokuta ve výši 500 000 Kč (slovy: pět set tisíc korun českých)“ se nahrazují slovy: „úhrnná pokuta ve výši 400 000 Kč (slovy: čtyři sta tisíc korun českých)“. Výrokem III. ústřední inspektorát ve zbytku napadené rozhodnutí oblastního inspektorátu potvrdil.
 6. K označení žalovaného soud úvodem uvádí, že u zprostředkovatelů energií došlo k datu 1. 7. 2022 k přechodu příslušnosti ve vedení řízení o přestupcích na Energetický regulační úřad, a to zákonem č. 362/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon. Soud usnesením ze dne 1. 12. 2022, č. j. 55 A 32/2022-66 rozhodl tak, že v souladu s § 69 s. ř. s. bude na straně žalované dále pokračováno s Energetickým regulačním úřadem, neboť Česká obchodní inspekce si v případě žalobkyně ve smyslu čl. II bod 2. zákona č. 362/2021 Sb. nezachovává nad žalobkyní svou působnost. Týmž usnesením rozhodl zdejší soud, že věci vedené pod sp. zn. 55 A 32/2022 (napadené rozhodnutí č. j. ČOI 79038/22/O100/Ber/Št) a sp. zn. 55 A 35/2022 (napadené rozhodnutí č. j. ČOI

84743/22/O100/Ber/Št) se spojují ke společnému projednání, přičemž dále budou vedeny pod sp. zn. 55 A 32/2022.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

7. Žalobkyně ve včas podané žalobě uvedla, že napadená rozhodnutí jsou zatížena vadou nezákonnosti, přičemž správní orgán nesprávně vyložil právní úpravu vyplývající ze zákona o ochraně spotřebitele.
8. V případě přestupku specifikovaného ve výroku I. bodu 1 rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 6. 4. 2022 a ve výroku I. bodu 2 rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022 bylo vytýkané jednání podřazeno bodu generální klauzuli nekalých obchodních praktik dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Z odborné literatury však vyplývá, že k aplikaci této klauzule by mělo dojít pouze ve výjimečných případech, u nichž není jednání podřaditelné pod některou z praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, nebo pokud se nejedná o zakázanou praxi dle § 5a či § 5b téhož zákona. V případě žalobkyně však správní orgán dovodil naplnění generální klauzule chybným a účelovým hodnocením skutkového stavu. Oblastní i ústřední inspektorát vychází ze skutečnosti, že smluvní ujednání v předmětných smlouvách sankcionují zmaření realizace smlouvy o dodávkách energií, avšak daný závěr nemá ve smlouvách žádnou oporu. Žalobkyně se ve smlouvách („Příhláškách“) zavazuje jednak provést pro spotřebitele výběrové řízení při respektování zaručené ceny, vybrat vítězného dodavatele a dále uzavřít jménem a na účet spotřebitele s vítězným dodavatelem smlouvu o dodávkách plynu a/nebo elektrické energie. Žalobkyně se ve smlouvách nezavazuje k tomu, že smlouva o dodávkách bude realizována. Uzavřením smluv o dodávkách energií žalobkyně naplňuje smlouvy uzavřené se spotřebiteli, přičemž na další jednání spotřebitelů se tak dané smlouvy nevztahují protože, tyto smlouvy jsou svojí povahou bezúplatné zprostředkovatelské smlouvy. Předmětná sankční ujednání však spotřebitelům přímo nezakazují uplatnit jejich zákonná práva.
9. Dále je žalobkyně postihována nikoliv pouze za konkrétní případ spotřebitele, u nějž došlo k zaslání neoprávněné výzvy, ale za všechny případy, v nichž se spotřebiteli uzavřela předmětné smlouvy. Má za to, že pokud se dopustila porušení po uzavření smlouvy vůči určitému spotřebiteli, může být sankcionována pouze za toto jednání. Česká obchodní inspekce neneviduje žádné stížnosti, v nichž by spotřebitel namítal, že byl vytýkaným sankčním ujednáním omezován na svých zákonných právech. Vzhledem ke skutečnosti, že vytýkané jednání nemohlo naplnit znaky generální klauzule, nebyla ani splněna podmínka nedostatku odborné péče a podmínka způsobilosti podstatného narušení ekonomického chování spotřebitele. Správní orgány se dopustily porušení zásady legality, materiální pravdy, nestrannosti a oblastní inspektorát mimo to překročil také meze správního uvážení.
10. Ve vztahu k vytýkanému jednání v bodě 2 výroku I. rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 6. 4. 2022 a v bodě 5 výroku I. rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022 žalobkyně namítá, že obsah pojmu „zaručená cena“ je zřejmý z úvodního pojmosloví předmluvních informací, které měli spotřebitelé vždy před uzavřením smlouvy k dispozici. Bez seznámení s tímto pojmem nemohlo dojít mezi ní a spotřebitelem k dohodě o výši zaručené ceny, ani k uzavření smlouvy. Odůvodnění rozhodnutí správních orgánů je v tomto případě čistě účelové, navozující dojem neznalosti kontraktačního procesu. Navíc je správním orgánům z jejich úřední činnosti známo, že spotřebitelé předmluvní informace před uzavřením smlouvy mají k dispozici. Ignorováním této skutečnosti správní orgány

v neprospěch žalobkyně porušují zásadu vyšetřovací, materiální pravdy a nestrannosti. Žalobkyně je přesvědčena, že spotřebitelé byli vždy při uzavírání smluv řádně seznámeni s obsahem pojmu zaručené ceny.

11. Výše daní, regulačních a distribučních poplatků je pevně stanovena zákonem, popř. rozhodnutím žalovaného. Vysoutěžením ceny za jednotku spotřebované energie bez daní a poplatků je dosaženo stejně výhodné cenové nabídky jako vysoutěžením ceny včetně daní a poplatků. Podle žalobkyně nadto aplikace § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele není v daném případě možná. Cenou se totiž myslí cena výrobku nebo služby, avšak v předmětném případě byla služba zprostředkování poskytována žalobkyní pro spotřebitele bezplatně. Cena je inspektoráty hodnocena až ve zprostředkovaných smlouvách uzavřených na základě smlouvy mezi žalobkyní a spotřebitelem. Rozšiřovat analogií skutky přestupků v neprospěch žalobkyně není možné.
12. Konečně žalobkyně namítá nezákonnost a zjevnou nepřiměřenost výše uložené pokuty. Rozhodnutí oblastního inspektorátu obsahuje hodnocení polehčujících a přitěžujících okolností, avšak nelze z ničeho zjistit závěr, proč v případě prvního rozhodnutí ze dne 6. 4. 2022 bylo přistoupeno k uložení pokuty právě ve výši 1 500 000 Kč. Naopak v případě rozhodnutí ze dne 9. 5. 2022 byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 500 000 Kč, která následně byla snížena ústředním inspektorátem na částku 400 000 Kč. To přesto, že výroky rozhodnutí jsou téměř identické s prvním rozhodnutím. Nelze tak mít za to, že by byla naplněna zásada legitimního očekávání. Odkazy na jiné případy, ve kterých Česká obchodní inspekce uložila pokuty jsou ve vztahu k žalobkyni nepřezkoumatelné, neboť žalobkyni není mimo další známo, jak zněla u předmětných věcí vytýkaná smluvní ujednání. V případě odkazu na pokutu uloženou společnosti AAA Auto ve výši 700 000 Kč se jednalo již o desátou uloženou pokutu v průběhu posledních pěti let. Žalobkyně však byla pokutována hned poprvé ve výši téměř stejné, jako společnost AAA Auto ve všech případech dohromady.
13. Žalobkyně považuje uloženou pokutu také svojí povahou za zjevně likvidační. I přes její námitky byly hodnoceny obchodní a majetkové vazby žalobkyně na jiné společnosti, ačkoliv takové hodnocení nemá oporu v zákoně. Z účetních výkazů vyplývá, že nemá finanční prostředky na uhrazení uložené pokuty. Na základě výše uvedeného proto navrhl, aby soud napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V případě, že by dospěl k závěru, že nejsou dány důvody pro zrušení napadených rozhodnutí, navrhl, aby soud v mezích zákonem dovolených přistoupil ke snížení uložených pokut.

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkázal na rozhodnutí oblastního a ústředního inspektorátu. V případech, kdy jednání nenaplnuje znaky malých generálních klauzulí nekalých obchodních praktik nebo jednání upravených v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, může se přesto jednat o nekalou obchodní praktiku dle generální klauzule podle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Jednání žalobkyně bylo správními orgány shledáno v rozporu s požadavky odborné péče, přičemž podstatně narušilo nebo bylo způsobilé podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele. Za této situace tedy došlo k naplnění generální klauzule a vytýkané obchodní praktiky žalobkyně je třeba považovat za nekalé. Generální klauzule neobsahuje žádný materiální korektiv (např. požadavek určité míry intenzity jednání).

15. Jednání vytýkaná žalobkyni považuje žalovaný za závažná, neboť se jich dopustila v tisících zmapovaných případech. Jednalo se o systematický postup žalobkyně působící na zranitelné zákazníky, a to za účelem dosažení zisku. Text vytýkaného sankčního ustanovení byl minimálně zavádějící, přičemž z objektivního pohledu mohl spotřebitele ovlivnit v jejich rozhodování, zda u vybraného dodavatele setrvají. Vzhledem ke skutečnosti, že ke spáchání přestupku postačuje, aby jednání bylo způsobilé podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, není o spáchání přestupku pochyb. Finanční zájem žalobkyně na uzavření smluv o dodávkách energií je nepopiratelný, neboť na základě nich získávala provize za přivedené zákazníky. Znění jí formulovaných smluv však mohlo být příčinou případného zpoplatnění využití práv, která spotřebitelům svědčí přímo ze zákona. Ve vztahu k pojmu zaručená cena žalovaný plně odkázal na odůvodnění obou rozhodnutí České obchodní inspekce.
16. Ve vztahu k pokutě má žalovaný za to, že v rozhodnutích jsou podrobně popsány skutečnosti, které byly vzaty v potaz při stanovení výše pokuty, včetně obchodních a majetkových vztahů žalobkyně. Pouze posouzením komplexní majetkové situace pachatele přestupku lze získat ucelený obrázek o majetkové situaci, a tomu následně přizpůsobit i výši sankce tak, aby byla citelná, mající výchovnou i preventivní funkci.
17. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žaloby zamítl.

IV. Posouzení věci

18. Žaloba proti rozhodnutí ústředního inspektorátu ze dne 14. 6. 2022 je zčásti důvodná; ve zbytku jsou žaloby nedůvodné.
19. Soud se věnoval jednotlivým uplatněným žalobním námitkám. Nejprve se vyjádřil k námitkám směřujícím vůči jednání žalobkyně podřazeného pod § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele [bod IV. A. rozsudku], poté se věnoval námitkám směřujícím do pojmu „cena“ a „zaručená cena“ [bod IV. B. rozsudku]. V závěru se zabýval nezákonností a nepřiměřeností uložených pokut [bod IV. C. rozsudku].

IV. A. Námitky směřující vůči jednání žalobkyně podřazeného pod § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele

20. Žalobkyně má za to, že jednání, pro které byla shledána vinnou z přestupků specifikovaných ve výroku I. bodu 1 rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 6. 4. 2022 a ve výroku I. bodu 2 rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022, není podřaditelné pod generální klauzuli nekalých obchodních praktik dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
21. Podle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je „obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejímu působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě. Je-li obchodní praktika zaměřena na určitou skupinu spotřebitelů, posuzuje se podle průměrného člena této skupiny.“ Toto ustanovení představuje tzv. generální klauzuli nekalých obchodních praktik.
22. Podle § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se „užívání nekalé obchodní praktiky před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí se zakazuje.“

23. Z ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že „výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel se dopustí přestupku tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.“
24. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 10. 2013, č. j. 7 As 110/2014-52, dospěl k závěru, že v případě nekalých praktik je nutno nejprve zkoumat, zda posuzovaná praktika naplňuje znaky některé z praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, nebo zda se jedná o zakázanou praktiku dle § 5a či § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Teprve v případě, že praktika nespadá pod výše uvedené, dochází ke zkoumání naplnění znaků generální klauzule ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, mezi které patří (i) rozpor s požadavky odborné péče, (ii) podstatné narušení nebo způsoblost takového jednání podstatně narušit ekonomické chování průměrného spotřebitele, a to tak, že spotřebitel - kdyby takových nekalých praktik nebylo - by takové rozhodnutí nikdy neučinil.
25. V předmětném případě správní orgán neshledal, že by včlenění vytýkaných sankčních ujednání ve smlouvách uzavřených se spotřebiteli naplňovalo znaky některé ze skutkových podstat obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele nebo v § 5a či § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Z tohoto důvodu přistoupil k posouzení, zda jednání žalobkyně naplňuje znaky generální klauzule dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Se závěrem, že vytýkané jednání není podřaditelné pod tzv. černou listinu ani pod tzv. malé generální klauzule, se soud s oblastním i ústředním inspektorátem ztotožňuje. Ani sama žalobkyně přitom neuvádí, že by vytýkané jednání bylo možné podřadit pod některou z výše uvedených skutkových podstat.
26. Soud rovněž nemůže souhlasit s tvrzením žalobkyně, že by k aplikaci generální klauzule mělo dojít pouze v extrémních případech. Z citované právní úpravy ani z důvodové zprávy k zákonu o ochraně spotřebitele neplyne, že by v situacích, kdy správní orgán nepodřadí konkrétní praktiku pod tzv. černou listinu ani pod tzv. malé generální klauzule, měl zastavit správní řízení a pouze v „extrémních případech“ přistoupit k aplikaci generální klauzule. K posouzení určité praktiky podle generální klauzule dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele má naopak dojít vždy, když správní orgány dospějí k závěru, že praktika není podřaditelná pod tzv. černou listinu ani pod tzv. malé generální klauzule. Soud se proto dále zabýval tím, zda v předmětném případě došlo k naplnění znaků generální klauzule.
27. Prvním znakem generální klauzule je rozpor s požadavky odborné péče. Odbornou péčí se přitom podle § 2 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně spotřebitele rozumí „úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti.“
28. Oblastní inspektorát se naplněním tohoto znaku zabýval na str. 6-7 rozhodnutí ze dne 6. 4. 2022 a na str. 12-13 rozhodnutí ze dne 9. 5. 2022. Konkrétně porušení požadavků na odbornou péči shledal ve skutečnosti, že žalobkyně včlenila do spotřebitelských smluv ujednání sankcionující spotřebitele za využití zákonného práva odstoupit od smlouvy nebo vypovědět smlouvu. Spotřebitelé přitom mají podle § 1829 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve spojení s § 11a odst. 2 energetického zákona, právo odstoupit od smlouvy. Současně mají podle § 1829 odst. 1 občanského zákoníku ve spojení s § 11a odst. 3 energetického zákona právo vypovědět smlouvu bez sankcí. Podstatnou skutečností přitom v daném případě je, že se jedná o ustanovení, která jsou svojí povahou kogentní, přičemž k odchylujícím ujednáním se v takových případech nepřihlíží. Spotřebitelé tak byli pod

hrozbou náhrady nákladů ve výši 4 990 Kč /1 990 Kč /2990 Kč odrazování od toho, aby uplatnili svá zákonná práva.

29. Včlenění těchto ujednání přitom mohlo spotřebitele přímo či nepřímo nutit k setrvání v závazkovém vztahu, a tím tak mohlo být omezeno jejich právo na odstoupení od smlouvy nebo na výpověď smlouvy. Není přitom relevantní, že sankční ujednání byla obsažena ve smlouvách – „Příhláškách“, neboť jejich úzká provázanost na smlouvy o dodávkách energií (jež následně žalobkyně uzavírala s dodavatelem jménem a na účet spotřebitele) je zde nepopiratelná. Za stěžejní soud považuje, že žalobkyně měla mít jako osoba poskytující daný druh služeb vědomí o zákonných právech spotřebitelů, sloužících k jejich ochraně, která není možné nijak omezit. Obecná formulace vytýkaného sankčního ujednání však umožňuje aplikaci na velmi širokou škálu úkonů. Nejde přitom o požadavek kladený na žalobkyni, který by převyšoval požadované zvláštní dovednosti a péči zakotvenou v § 2 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně spotřebitele. O tendenční hodnocení vytýkaných sankčních ujednání ze strany správního orgánu se tak v daném případě nejedná. Na tomto závěru nemůže změnit nic ani skutečnost, že smlouvy uzavřené mezi žalobkyní a spotřebiteli byly svou povahou bezúplatné. Jak soud uvedl, zákonná práva zakotvená v § 1829 odst. 1 občanského zákoníku ve spojení s § 11a odst. 2 nebo odst. 3 energetického zákona nelze vyloučit ani se jich vzdát. Je třeba zdůraznit, že to byla sama žalobkyně, kdo se rozhodl poskytovat služby bezúplatně. První znak generální klauzule tak byl naplněn.
30. Druhý znak generální klauzule – způsobilost podstatného narušení ekonomického chování průměrného spotřebitele – je definován v § 2 odst. 1 písm. s) zákona o ochraně spotřebitele, podle něhož se podstatným narušením ekonomického chování spotřebitele rozumí *„použití obchodní praxe, která významně zhoršuje schopnost spotřebitele učinit informované rozhodnutí, což vede k tomu, že učiní rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.“*
31. Oblastní inspektorát se naplněním tohoto znaku podrobně zabýval na str. 7-8 rozhodnutí ze dne 6. 4. 2022 a na str. 13-14 rozhodnutí ze dne 9. 5. 2022. Soud se ztotožňuje se správními orgány, že vytýkaná sankční ujednání jsou způsobilá odradit spotřebitele od uplatňování jejich zákonných práv. V případě průměrného spotřebitele lze totiž předpokládat, že se může na základě daných ustanovení domnívat, že mu za využití zákonných práv hrozí finanční postih.
32. K tomu žalobkyně namítala, že měla být shledána vinnou pouze za případ zaslání neoprávněné výzvy konkrétnímu spotřebiteli a nikoliv za všechny případy, v nichž uzavřela se spotřebiteli předmětné smlouvy. S tím se však soud nemůže ztotožnit. V posuzované věci objektivní stránka přestupku spočívá v tom, že výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik (viz § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele). Za nekalou obchodní praxi přitom § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele považuje takovou praxi, která podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele (za splnění podmínky, že je v rozporu s požadavky odborné péče). Ze zákonného znaku „je způsobilá podstatně narušit“ plyne, že přestupek je spáchán (dokonán) již provedením zakázaného jednání, v tomto případě tedy začleněním vytknutých ustanovení do smluv uzavřených se spotřebiteli (nazvaných „Příhláška k výběrovému řízení/ aukci pro domácnost“).
33. Podstatou ohrožovacího přestupku je, že k jeho dokonání postačuje ohrožení chráněného zájmu. Pro účely trestního práva (k němuž lze v případě správního trestání přihlídnout) jsou ohrožovací delikty definovány tak, že *„k jejich dokonání postačuje pouhé ohrožení chráněného*

zájmu. Jejich následek spočívá ve vyvolání situace, při níž hrozí reálné nebezpečí, a chybí jen jeden nebo několik málo aktů k tomu, aby nastala porucha, k níž vyvolaný stav směřuje“ (Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, Praha, 2012, str. 2768). Ohrožovací následek znamená vyvolání stavu, který představuje pro objekt přestupku (tedy pro určitý zájem společnosti chráněný zákonem) hrozbu jeho poruchy neboli stav nebezpečí. Poruchový následek pak znamená již přímý zásah objektu přestupku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 8 As 50/2015-39). Pro projednávanou věc je přitom podstatné, zda došlo k vyvolání situace, která byla spotřebitele schopna odradit od uplatnění jejich zákonného práva odstoupit od smlouvy nebo vypovědět smlouvu o dodávkách energií. Skutečnost, že v konkrétním případě došlo i k vyúčtování smluvní sankce, tak nemá na naplnění skutkové podstaty přestupku § 24 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele v ostatních případech vliv.

34. Námitky nejsou důvodné.

V. B. Námitky směřující do pojmu „cena“ a „zaručená cena“

35. Žalobkyně má za to, že pojem cena a zaručená cena vyplývá již z úvodního pojmosloví předsmělných informací, které měli spotřebitelé vždy k dispozici před uzavřením smlouvy. Bez seznámení s tímto pojmem nemohlo dojít mezi ní a spotřebitelem k dohodě o výši zaručené ceny, ani k uzavření smlouvy.
36. Oblastní inspektorát v rozhodnutích dospěl k závěru, že vytýkané jednání v bodu 2 výroku I rozhodnutí ze dne 6. 4. 2022 a v bodu 5 výroku I. rozhodnutí ze dne 9. 5. 2022 není možné podřadit pod tzv. černou listinu, ani se nejedná o agresivní obchodní praktiku podle § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Následně přistoupil k posouzení, zda naplňuje znaky klamavého konání nebo opomenutí, přičemž dospěl k závěru, že naplňuje znaky skutkové podstaty ve smyslu § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele (viz str. 8-10 rozhodnutí ze dne 6. 4. 2022 a str. 19-21 rozhodnutí ze dne 9. 5. 2022).
37. Z ustanovení § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele plyne, že *„obchodní praktika se považuje za klamavou, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.“*
38. Dle § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele se za klamavou považuje také, *„obchodní praktika obsahující pravdivou informaci, jestliže vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil, pokud jakýmkoli způsobem uvádí nebo je schopna uvést spotřebitele v omyl ohledně ceny nebo způsobu výpočtu ceny anebo existence konkrétní cenové výhody.“*
39. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně ve smlouvách nazvaných jako „Přihláška k výběrovému řízení“ v rámci části I. Pojmosloví uvedla: *„Cenou se rozumí cena bez daní a poplatků, tj. zejména bez DPH, regulačních a distribučních poplatků schválených příslušným státním orgánem. Zaručenou cenou se rozumí nejvyšší přípustná Cena za dodávku elektrické energie a/nebo zemního plynu, kterou Zájemce bude hradit za spotřebovanou jednotku elektrické energie a/ nebo zemního plynu na základě uzavřené Smlouvy s vítězným dodavatelem dle této Přihlášky za daných podmínek dále v této Přihlášce stanovených.“*
40. Soud se ztotožňuje s oblastním inspektorátem, že cena je při posouzení výhodnosti nového dodavatele jistě jednou z klíčových ukazatelů, podle které se spotřebitel bude rozhodovat. Výhodnější cena energií oproti stávající ceně je navíc hlavním účelem smluvního vztahu uzavřeného mezi žalobkyní a spotřebitelem. Zaručená cena, kterou spotřebitel může vnímat

jako cenu maximální, přitom byla vždy uvedena na přední straně předmětných smluv. Až z pojmosloví uvedeného na další straně smluv však vyplývá, že konečná cena po zahrnutí daní a poplatků může být vyšší než cena zaručená, či může být dokonce i vyšší než cena, kterou měl spotřebitel u svého dosavadního dodavatele. Soud tak má za to, že žalobkyní uváděná zaručená cena na přední straně smluv/„Příhlášek“ byla způsobilá spotřebitele uvést v omyl ohledně maximální výše výsledné ceny, která mu bude žalobkyní soutěžena. Je tak nepochybné, že předmětným jednáním byla naplněna skutková podstata klamavé praktiky dle § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele.

41. Žalobkyně namítá, že spotřebitelům muselo být ujednání o ceně známo, neboť o něm byli informováni hned dvakrát (také v předsmělných informacích), přičemž touto okolností se Česká obchodní inspekce nezabývala. Předně, z rozhodnutí ústředního inspektorátu plyne, že s vymezením pojmů v předsmělných informacích pracoval (viz str. 7 rozhodnutí ze dne 14. 6. 2022). Podstatné však je, že tato okolnost nemá žádný vliv na naplnění výše uvedené skutkové podstaty – pokud žalobkyně vymezila cenu klamavě též v předsmělných informacích, nemohl tento postup nijak vyjasnit informační mlhu, kterou žalobkyně zjevně záměrně vytvořila ohledně ceny za dodávky energií. Už vůbec pak nelze akceptovat tvrzení žalobkyně, že podepsal-li spotřebitel „Příhlášku“, je nutné předpokládat, že byl s jejím obsahem seznámen a porozuměl mu. Ostatně ze správního spisu je patrné, že k uzavírání smluv docházelo i mimo obchodní prostory žalobkyně (viz např. odstoupení od smlouvy V. a J. S.). U tohoto způsobu uzavření spotřebitelských smluv nemá spotřebitel ponechán takový prostor, aby si mohl význam pojmů dohledávat. Je proto nutné klást důraz na požadavek jasného vymezení těchto pojmů ve smluvní dokumentaci. Soudu není zřejmé, z čeho žalobkyně dovozuje, že odůvodnění rozhodnutí správních orgánů je čistě účelové, navozující dojem neznalosti kontraktačního procesu. Podle názoru soudu jsou odůvodnění správních rozhodnutí zcela logická a naplnění jednotlivých skutkových podstat je pečlivě vysvětleno. Z ničeho nevyplývá, že by ústřední či oblastní inspektorát účelově zkresloval průběh kontraktačního procesu.
42. Správními orgány nebylo žalobkyni podsouváno, aby soutěžila i regulační a distribuční poplatky. Ústřední inspektorát pouze uvedl, že výše regulovaných poplatků je předem známa, a nevidí tak důvod, proč je nezahrnout do zaručené ceny. Tuto úvahu soud považuje za logickou. Je samozřejmě plně na žalobkyni, jak si zvolí konkretizaci ceny, ale je třeba trvat na tom, aby měl spotřebitel co nejkonkrétnější představu o výsledné ceně, což se v případě předmětných smluv uzavřených se spotřebiteli říci nedá.
43. Závěrem žalobkyně namítá, že v daném případě je vyloučena aplikace § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele, neboť poskytovala pouze bezplatné zprostředkování smluv pro spotřebitele a vytýkaná cena se týká až smlouvy zprostředkované. Ani v tomto soud nemůže s žalobkyní souhlasit. Zaručená cena, která byla v „Příhláškách“ uvedena, byla totiž jedním z hlavních kritérií, proč spotřebitelé předmětné „Příhlášky“ se žalobkyní vůbec uzavírali. Uvedená zaručená cena přitom byla způsobilá spotřebitele uvést v omyl ohledně maximální výše výsledné ceny, která jim bude žalobkyní soutěžena. Úzká provázanost předmětných smluv se smlouvami o dodávkách energií (jež následně uzavírala s dodavateli jménem a na účet spotřebitele) je, jak již bylo výše řečeno, zcela zjevná.
44. Závěry oblastního a ústředního inspektorátu ohledně naplnění předmětné skutkové podstaty používání nekalých obchodních praktik jsou správné. Námitky žalobkyně tak nejsou důvodné.

V. C. *Námítky směřující vůči nezákonnosti a nepřiměřenosti uložených pokut*

45. Žalobkyni byla rozhodnutím oblastního inspektorátu ze dne 6. 4. 2022 uložena úhrnná pokuta ve výši 1 500 000 Kč. Dále jí byla uložena úhrnná pokuta rozhodnutím oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022 ve výši 500 000 Kč, kterou následně ústřední inspektorát rozhodnutím ze dne 28. 6. 2022 snížil na částku ve výši 400 000 Kč. Jednak zohlednil částečně zrušení rozhodnutí oblastního inspektorátu a zastavení řízení (pro skutek uvedený ve výroku I. bodu 4 rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022), jednak mírnější posouzení závažnosti přestupku spočívajícího v neposkytnutí součinnosti a též skutečnost, že většina přestupků byla spáchána v souběhu s přestupky, o nichž bylo vedeno řízení pod sp. zn. 202/30/21.
46. Soud při přezkumu zákonnosti uložené sankce vycházel z toho, že ukládání pokut se děje v rámci správního uvážení. Při přezkumu správního uvážení soudem lze hodnotit pouze to, zda úvaha správního orgánu nevybočila z mezí a hledisek stanovených zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2015, č. j. 6 As 262/2014-26). Soud je oprávněn k žalobní námitce přezkoumat, zda správní orgán při stanovení výše sankce zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené, koherentní a v souladu se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil, ale rovněž, zda uložená pokuta není likvidační (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133). Je tedy nezbytné, aby se správní orgány zabývaly všemi zákonem stanovenými hledisky a v odůvodnění svého rozhodnutí vyložily, jak se konkrétní vytýkané pochybení projevuje ve výši uložené sankce.
47. Zároveň však soud uvádí, že správní orgány nemají povinnost dospět k výši pokuty určitým způsobem. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že „*správní orgány jsou (...) povinny vyhodnotit veškerá relevantní zákonná hlediska, včetně skutečnosti, že je sankce ukládána za více sbíhajících se deliktů. To však neznamená, že by byly povinny své úvahy kvantifikovat, tj. vyčíslit váhu jednotlivých zvažovaných hledisek. Takový požadavek z dosavadní judikatury (...) nevyplývá. Akcent na individualizaci při úvahách o uložení konkrétní sankce je nutno chápat tak, že správní orgány jsou povinny zohlednit všechny relevantní okolnosti konkrétního případu, nikoliv jako požadavek na to, aby byl vyčíslován podíl či poměr jednotlivých zvažovaných hledisek na uložené pokutě*“ (viz rozsudek ze dne 16. 3. 2021, č. j. 2 As 226/2019-32). Není tedy nezbytné, aby výsledek úvah o konečné výši pokuty byl promítnut do matematické rovnice či konkrétního výpočtu.
48. Pokud jde o první pokutu ve výši 1 500 000 Kč, oblastní inspektorát se zákonným kritériím relevantním pro stanovení pokuty věnoval na str. 14-16 rozhodnutí ze dne 6. 4. 2022 a ústřední inspektorát na str. 8-9 rozhodnutí ze dne 14. 6. 2022. Zde přezkoumatelným způsobem odůvodnily způsob spáchání přestupků, jejich okolnosti i celkovou povahu a závažnost jednání. V neprospěch žalobkyně bylo hodnoceno zejména to, že se vytýkané protiprávní jednání týkalo celkem 4 856 smluv/„Příhlášek“. K tíži žalobkyně dále byly hodnoceny následky přestupku v případě vytýkaného sankčního ustanovení a skutečnost, že v případě spotřebitelů J. B. a J. T. došlo k jeho aplikaci v praxi. Ve prospěch bylo oblastním inspektorátem hodnoceno, že se jednalo ze strany žalobkyně o první porušení zákona. K tomu však ústřední inspektorát uvedl, že žalobkyně vznikla 10. 9. 2018 a vytýkaného protiprávního jednání se dopouštěla ve smlouvách uzavřených od 26. 10. 2018, tedy prakticky od svého vzniku. Způsob spáchání předmětných přestupků nebyl hodnocen ani ve prospěch, ani k tíži žalobkyně. Za závažnější přestupek byl pro účely stanovení

úhrnné pokuty oblastním inspektorátem vyhodnocen přestupek týkající se včlenění sankčního ujednání, konkrétně smlouva uzavřená se spotřebitelkou J. B. na kterou reálně dopadly následky sankcí ze strany žalobkyně. Ostatní smlouvy s včleněným sankčním ujednáním jakož i přestupek týkající se pojmu „zaručená cena“ byly hodnoceny jako přitěžující okolnost. V kontextu zájmu chráněného zákonem (ochrana spotřebitele), byly přestupky vyhodnoceny jako závažné co do rozsahu i dopadu na spotřebitele. Výše uložené pokuty v daném případě odpovídá 30 % zákonem stanoveného rozpětí, přičemž za přestupek podle § 24 odst. 1 písm. a) je možné uložit pokutu do výše 5 000 000 Kč. V tomto ohledu soud považuje uloženou pokutu za souladnou se zákonem, neboť inspektoráty při uložení sankce zohlednily kritéria stanovená zákonem a výše uložené pokuty odpovídá rozmezí stanovenému zákonem.

49. Námitka týkající se srovnání uložené pokuty s pokutou (pokutami) udělenými Českou obchodní inspekci korporaci AAA Auto, není důvodná. I když pokuty byly uděleny za klamavé praktiky, z článku předloženého žalobkyní a založeného ve správním spisu je zjevné, že se jednalo o pochybení v konkrétních jednotlivých případech (při prodeji konkrétních vozů). Naproti tomu v případě žalobkyně se jedná o systémový problém začlenění klamavých ujednání do všech smluv uzavíraných s tisíci spotřebitelů. Kromě toho podnikání žalobkyně spočívá ve zprostředkování uzavření smluv na dodávky energií, a nejde tak o přímý prodej zboží či služeb, jako v případě AAA Auto. Jakékoliv srovnávání zde proto není na místě.
50. Dále oblastní inspektorát hodnotil přiměřenost uložené pokuty, přičemž se zabýval také otázkou, zda nemůže být pro žalobkyni svojí povahou likvidační, viz str. 17-19 rozhodnutí ze dne 6. 4. 2022. Při posuzování vzal v potaz mimo majetkovou situaci žalobkyně (účetní závěrka za rok 2020 a 2019 dostupná ve sbírce listin obchodního rejstříku) také obchodní a majetkové vazby žalobkyně na jiné společnosti. Uvedl, že má za to, že žalobkyně jedná účelově a vytváří právní vztahy za účelem dosažení minimálního zisku s cílem vyhnout se uložení pokuty ve vyšších částkách. Ústřední inspektorát se s tímto odůvodněním ztotožnil.
51. V této části týkající se posouzení přiměřenosti uložené pokuty jsou ovšem rozhodnutí správních orgánů nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Pokud jde o tvrzení správních orgánů, že žalobkyně jedná účelově, pak ze správního spisu ani z odůvodnění správních rozhodnutí nelze vůbec zjistit, na základě jakých skutečností, důkazů a úvah správní orgány k tomuto závěru dospěly. Tato domněnka proto nemůže obstát. Pokud pak jde o širší majetkové a obchodní vztahy žalobkyně, pak soud v obecné rovině nezpochybňuje možnost přihlédnout při stanovení výše pokuty i k širším majetkovým vztahům konkrétního pachatele. V projednávané věci se ovšem správní orgány spokojily s tím, že uvedly obraty několika korporací personálně či majetkově propojených s žalobkyní. Chybí zde však jakákoliv úvaha o tom, jak konkrétně se majetková situace těchto korporací promítá do majetkové situace žalobkyně, a proč je tedy třeba považovat uloženou pokutu za přiměřenou. Kromě toho materiály, z nichž správní orgány čerpaly informace o těchto korporacích, nejsou vůbec součástí správního spisu, a soud tudíž není schopen ani údaje uvedené ve správních rozhodnutích přezkoumat. Jakkoliv tedy rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2022 v podstatné míře ob stojí, ve vztahu k přiměřenosti uložené pokuty je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Námitka žalobkyně je důvodná.
52. V případě rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 9. 5. 2022, se oblastní inspektorát zákonným kritériím relevantním pro stanovení pokuty věnoval na str. 22-24 rozhodnutí a ústřední inspektorát na str. 12-13 rozhodnutí ze dne 28. 6. 2022. Zde přezkoumatelným

způsobem odůvodnily způsob spáchání přestupků, jejich okolnosti i celkovou povahu a závažnost jednání. Ústřední inspektorát následně přistoupil ke snížení pokuty na částku 400 000 Kč (viz str. 13 rozhodnutí ze dne 28. 6. 2022). S ohledem na podrobné zdůvodnění uložené pokuty soud nemůže přisvědčit žalobkyni, že by se jednalo o exemplární potrestání. Jak bylo uvedeno shora, výše pokuty není výsledkem matematického výpočtu. Její výši proto nelze odvozovat od počtu uzavřených smluv, v nichž byla shledána ustanovení odporující zákonu na ochranu spotřebitele. Roli hraje též počet přestupků, jejich povaha, následky apod. Soud nemá ani za to, že by pokuta byla zjevně nepřiměřená či likvidační. Oblastní a ústřední inspektorát v tomto případě nevycházely při stanovení výše pokuty z širších majetkových a obchodních vazeb žalobkyně ani netvrdily, že žalobkyně jedná účelově. Námitky žalobkyně se proto v tomto ohledu zcela mýlí s obsahem správních rozhodnutí. Není pak zřejmé, z čeho žalobkyně dovozuje, že by pokutu při ročním zisku 167 000 Kč splácela 9 let. Jednoduchou matematickou operací lze dospět k závěru, že by pokutu musela uhradit do tří let. V rámci svého odvolání nadto žalobkyně tvrdila, že není předlužená a její ekonomická situace je dlouhodobě stabilní. Pak má soud za to, že splacení pokuty ve výši 400 000 Kč (byť i prostřednictvím splátek) je plně v jejích možnostech. Jelikož tak uloženou pokutu nelze považovat za zjevně nepřiměřenou, není dán ani prostor pro její snížení soudem ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s. Námitka není důvodná.

53. Žalobkyně konečně ve vztahu k oběma pokutám nesouhlasila se závěry správních orgánů ohledně srovnání uložených pokut s pokutami ukládanými v obdobných případech. K tomu soud uvádí, že správní orgány při stanovení výše pokuty nevycházely z jiných případů. Pouze dospěly k závěru, že výše pokuty ob stojí ve srovnání s obdobnými případy. K nim přitom uvedly jak výši uložených pokut, tak i bližší podrobnosti věci (viz s. 9 rozhodnutí ústředního inspektorátu ze dne 14. 6. 2022 a č. 13 rozhodnutí ústředního inspektorátu ze dne 28. 6. 2022), což soud považuje za dostatečné. Pro nadbytečnost soud proto ani neprováděl důkaz rozhodnutími České obchodní inspekce, jak žalobkyně navrhovala.

V. Závěr a náklady řízení

54. Další žalobkyní navržené důkazy soud neprovedl, neboť všechny jí označené listiny tvoří součást správního spisu, jehož obsahem se dokazování neprovádí.
55. Soud z úřední povinnosti dodává že v době od vydání napadeného rozhodnutí do rozhodování soudu nedošlo ke změně právní úpravy, která by byla pro žalobkyni příznivější (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, č. 3528/2017 Sb. NSS).
56. Jak bylo uvedeno výše, soud shledal nepřezkoumatelným odůvodnění přiměřenosti uložené pokuty ve výši 1 500 000 Kč, a proto zrušil rozhodnutí ústředního inspektorátu ze dne 14. 6. 2022, pokud zamítlo odvolání žalobkyně a potvrdilo výrok II. rozhodnutí oblastního inspektorátu ze dne 6. 4. 2022 (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a věc v tomto rozsahu vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Ke zrušení rozhodnutí oblastního inspektorátu soud důvod neshledal – nepřezkoumatelnost části rozhodnutí oblastního inspektorátu o přiměřenosti pokuty může odstranit sám žalovaný. V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Bude tedy na něm, aby přezkoumatelným způsobem odůvodnil přiměřenost výše uložené pokuty ve vztahu k tvrzenému účelovému jednání žalobkyně a ve vztahu k jejím širším obchodním a majetkovým vazbám. Zohlední přitom též druhou uloženou pokutu ve výši 400 000 Kč, která v soudním přezkumu obstála a žalobkyně je povinna ji hradit v plné výši.

Ve zbývající části rozhodnutí ústředního inspektorátu ze dne 14. 6. 2022 obstálo, stejně jako celé rozhodnutí ústředního inspektorátu ze dne 28. 6. 2022, a proto soud ve zbytku žaloby zamítl.

57. O náhradě nákladů řízení ve vztahu k žalobě proti rozhodnutí ústředního inspektorátu ze dne 14. 6. 2022 bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. věty druhé. Žalobkyně měla v řízení částečný úspěch, který však nepřevážil úspěch žalovaného (žalobkyně docílila zrušení rozhodnutí jen ve vztahu k výroku o pokutě, zatímco další napadené výroky – včetně výroku o obou přestupcích – v soudním přezkumu obstály. (srov. KÚHN, Zdeněk. Soudní řád správní: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-479-1, s. 488). Na poměrnou náhradu nákladů řízení by tak měl právo žalovaný. Jelikož však žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti, soud mu náhradu nákladů řízení nepřiznal.
58. O náhradě nákladů řízení ve vztahu k žalobě proti rozhodnutí ústředního inspektorátu ze dne 28. 6. 2022 bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. věty první. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, ani v tomto případě náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto mu je soud nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 22. srpna 2023

JUDr. Zuzana Bystřická v. r.
předsedkyně senátu